

Kees Teszelszky (Budapesta, Universitatea Loránd Eötvös): *Valoarea de informație a principelui Bethlen în ziarele din Antwerpen și Amsterdam: prezența Ungariei și Transilvaniei în presa premodernă din nordul și sudul Țărilor de Jos (1619-1636)*

În Olanda explozia (boom-ul) de informații a început în jurul anului 1618. Mai multe edituri au început să publice ziare în mod regulat. Datorită armistițiului încheiat în 1609 cu spaniolii, presa olandeză s-a dezvoltat foarte rapid. Ea a fost urmată de un război de propagandă între nordul și sudul Olandei.

Scopul lucrării mele este să sistematizez informațiile privind Ungaria și Transilvania din presa epocii, prezentarea pe baza analizei comparative având în vedere următoarele criterii:

- voi examina activitățile legate de spionaj și presă (cine a scris despre Ungaria și Transilvania, unde au apărut aceste informații, cât de des au apărut, în ce context au apărut informațiile, ce rol a avut cenzura din Olanda sau Imperul Habsburgic, cine era grupul țintă al informațiilor, cum au fost primite aceste informații, ce efect a avut imaginea astfel formată a Ungariei în Olanda)
  - voi trata probleme personale: cine au fost personalitățile cheie în spionaj, în publicarea informațiilor. Cine transmiteau informațiile despre evenimentele din Ungaria și Transilvania? Cine furniza informații olandezilor, cine erau intermediarii dintre Ungaria/Transilvania și Olanda? Merită o atenție deosebită Wassenaera Nicolaes, care era o persoană cheie în presa din Amsterdam. Totodată, trebuie prezentată activitatea asemănătoare a lui Abraham Verhoeven din Anvers.
  - Rolul diplomației olandeze și a Imperiului Habsburgic este o problemă crucială în difuzarea presei, în special a ambasadorului Cornelis Haga din Constantinopol, a lui Pieter Cornelisz Brederode din Heidelberg și a lui Daniel Nijs din Veneția. Este imposibil de trecut cu vederea reacțiile Imperiului Habsburgic la pașii politicii externe ale Olandei.
  - Încerc să aflu motivele politice ale politicii externe a principelui Bethlen. Ce informații transmitea Principele către Vest, care a fost scopul și mesajul acestor informații, cum au fost difuzate aceste informații, cum au fost primite aceste informații, și dacă a fost înțeles mesajul politic.
1. Prezint într-un capitol separat rețelele de informații care aveau centrul în Olanda. Acesta nu va fi o cercetare tradițională de Respublica Litteraria care se bazează pe corespondențe umaniste, ci o analiză completă a resurselor și a persoanelor. Analizez în două diferite grupe corespondența oficială (diplomatic și tipărită) și personală, am verificat dacă au fost întâlniri personale cu schimb direct de informații.

În timpul studierii relațiilor personale cel mai important aspect a fost apariția genului album amicorum și dedicația cărților. Și cercetarea peregrinării face parte din lucrarea mea: cine mergea în Olanda, cui puteau să transmită informații. După revenire cu cine țineau legătura? Dacă alte grupuri peregrinare au ținut legătura cu Olanda, de exemplu cercul din Heidelberg cu ambasadorul olandez, Pieter Cornelisz Brederod? Ce relație a fost între Olanda și intelectualii catolici maghiari?

Examinez separat impactul și influența informațiilor după apariție, de exemplu:

- Propagarea informațiilor: în care bibliotecă și colecții de ziare se pot găsi broșurile, cronicile, scrisorile din Ungaria și Transilvania?
- Primirea informațiilor în Olanda și în afara ei: în lucrări politice, literare și religioase (de exemplu, în lucrările și corespondențele lui Hugo Grotius).
- Formarea imaginii despre Ungaria și Transilvania, modificarea și dezvoltarea ei.

În lucrare mă bazez pe ziarele din Antwerpen și Amsterdam.